

SVENSKA BANKERS KRISBEREDSKAP

Uppfyllnad av MREL-kravet kvartal 3, 2019

Riksgäldens uppdrag inom finansiell krishantering

Riksgälden ska tillsammans med Finansdepartementet, Finansinspektionen och Riksbanken verka för att det finansiella systemet är stabilt. Det är ett viktigt ansvar eftersom en allvarlig störning i systemet kan orsaka stora kostnader för samhällsekonomin, bland annat i form av svag tillväxt och ökad arbetslöshet. Riksgäldens huvudsakliga uppdrag inom finansiell stabilitet är att ge förebyggande stöd till livskraftiga banker och andra institut ("institut"), hantera systemviktiga institut som inte längre är livskraftiga samt ansvara för insättningsgarantin.¹

Förfarandet som finns för att hantera icke livskraftiga systemviktiga institut i kris kallas för resolution. I resolution tar staten, genom Riksgälden, kontroll över ett problemdrabbat institut för att rekonstruera eller avveckla det under ordnade former och utan användning av skattemedel. Under resolutionsprocessen hålls hela eller delar av institutet öppet för att insättare och andra kunder ska ha tillgång till sina konton och övriga tjänster.

Minimikravet på nedskrivningsbara skulder (MREL)

I resolution hanteras förlusterna genom att institutets aktie- och fordringsägare bär kostnaderna (genom så kallad skuldnedskrivning eller bail-in).² För att skuldnedskrivning ska kunna genomföras måste instituten ha en viss mängd kapital och skulder för att täcka förluster och återställa kapitalet. Minimikravet på nedskrivningsbara skulder ("MREL-kravet") säkerställer att det finns tillräckligt med kapital och skulder som kan skrivas ned eller konverteras för att kunna återställa institutets livskraftighet.³

¹ Formell definition av institut innefattar *kreditinstitut* (inklusive banker och kreditmarknadsföretag) samt *värdepappersbolag*, se 2 kap. 1 § Lagen (2015:1016) om resolution. I denna publikation används begreppen banker och institut synonymt.

² Insättningar som täcks av insättningsgarantin är alltid skyddade från skuldnedskrivning. Se även informationsrutan på sida 7 och 8.

³ Den engelska termen är "minimum requirement for own funds and eligible liabilities" – MREL.

Sammanfattning

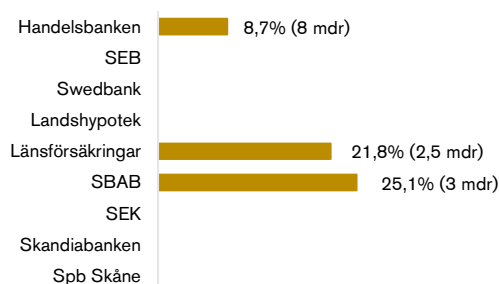
För att Riksgälden ska kunna genomföra resolution måste institutet i fråga ha tillräckligt med kapital och skulder som kan användas för att täcka förluster och återställa kapitalet. Därför fattar Riksgälden årligen beslut om hur mycket kapital och nedskrivningsbara skulder instituten ska ha. Dessa krav kallas för minimikrav på nedskrivningsbara skulder (minimum requirement for own funds and eligible liabilities, MREL). En viss andel av kravet ska uppfyllas enbart med skulder (skuldandelsprincipen) och från och med den 1 januari 2022 ska dessa skulder bestå av en särskild fordringsklass, så kallade efterställda skulder (efterställdhetsprincipen). Detta innebär att de bär eventuella förluster efter kapitalet men före annan finansiering.

Riksgälden har bedömt att det för närvarande finns nio systemviktiga institut i Sverige, vilka är föremål för de MREL-krav som följs upp i denna rapport. Dessa är de tre storbankerna Skandinaviska Enskilda Banken (SEB), Svenska Handelsbanken och Swedbank, samt de mellanstora instituten Landshypotek, Länsförsäkringar, SBAB, Skandiabanken, Sparbanken Skåne och Svensk Exportkredit (SEK).

I denna rapport redovisar Riksgälden hur de systemviktiga instituten lever upp till de ställda kraven. Rapporten publiceras en gång per kvartal. Riksgälden redovisar också hur instituten lever upp till skuldandelsprincipen, samt hur uppbyggnaden av efterställda skulder sker fram till den 1 januari 2022.⁴

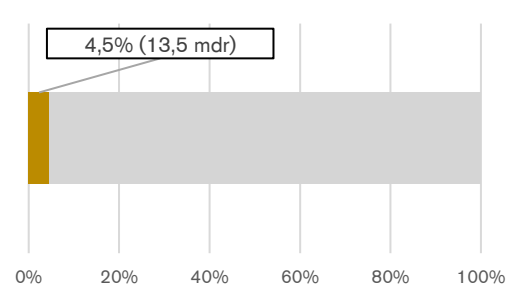
Diagrammen i rapporten visar att samtliga systemviktiga institut lever upp till de ställda kraven. Samtliga institut har också en tillräcklig mängd skulder som krävs för att skuldandelsprincipen ska vara uppfylld. Vidare visar rapporten att de systemviktiga instituten har börjat emittera efterställda skulder. Figur 1 och Figur 2 nedan visar att instituten den 30 september 2019 sammanlagt hade emitterat efterställda skulder till ett värde om 13,5 miljarder svenska kronor, vilket motsvarade cirka 4,5 procent av det totala emissionsbehovet.

Figur 1. Emission av efterställda skulder, % (miljarder svenska kronor)

Anmärkning: Emissioner per institut i procent av totalt emissionsbehov, samt belopp inom parentes. Data per 2019-09-30.

Figur 2. Totala emissioner, % (miljarder svenska kronor)

Anmärkning: Totala emissioner i relation till emissionsbehov (exklusive Sparbanken Skåne), samt belopp inom parentes.⁵ Data per 2019-09-30.

⁴ Riksgälden har specificerat att uppbyggnaden av efterställda skulder ska ske i rimlig takt fram till den 1 januari 2022.

⁵ Skuldandelsprincipen redovisas inte för Sparbanken Skåne i denna rapport p.g.a. Finansinspektionen inte offentliggör pelare 2-krav för institutet.

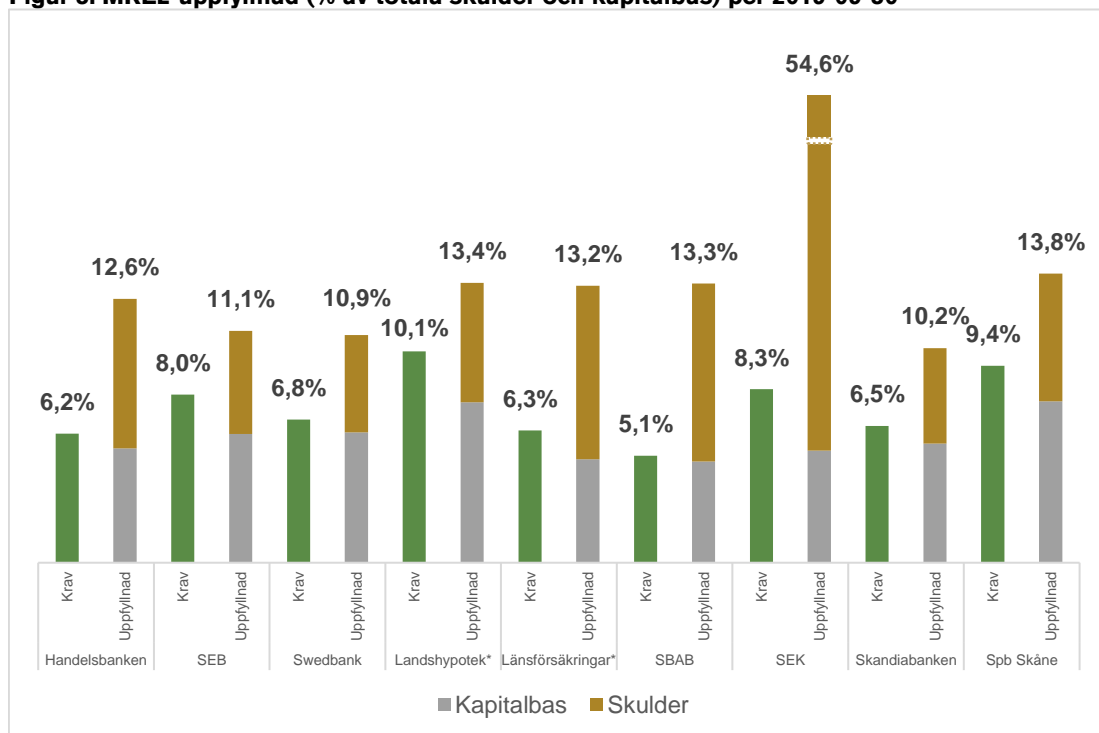
MREL-uppfyllnad

De systemviktiga institutens MREL-uppfyllnad i denna publicering avser institutens krav och uppfyllnad på gruppnivå och baseras på information rapporterad till Riksgälden från instituten. Denna rapport redovisar MREL-uppfyllnaden per den 30 september 2019.

Uppfyllnaden mäts utifrån de beslut om MREL-krav som fattades i december 2018 och började gälla den 1 januari 2019.⁶ Med MREL-uppfyllnad avses de totala resurser (kapitalbas och skulder) som instituten har för att leva upp till kravet. I rapporten redovisas även uppfyllnaden av skuldandelsprincipen (inklusive efterställhetsprincipen) samt det resulterande *effektiva kravet*. För ytterligare information om Riksgäldens MREL-krav och tillhörande principer, se informationsrutan på sida 8 och 9.

MREL-kraven uttrycks som andel av totala skulder och kapitalbas.⁷ I Figur 3 nedan redovisas institutens uppfyllnad därför som andel av totala skulder och kapitalbas.

Figur 3. MREL-uppfyllnad (% av totala skulder och kapitalbas) per 2019-09-30

Anmärkning: Figuren anger MREL-krav samt uppfyllnad (totala MREL-resurser) för respektive institut. MREL-uppfyllnaden är även uppdelad mellan institutens kapitalbas respektive medräkningsbara skulder. MREL-kraven avser de krav på gruppnivå som ska uppfyllas av respektive institut.

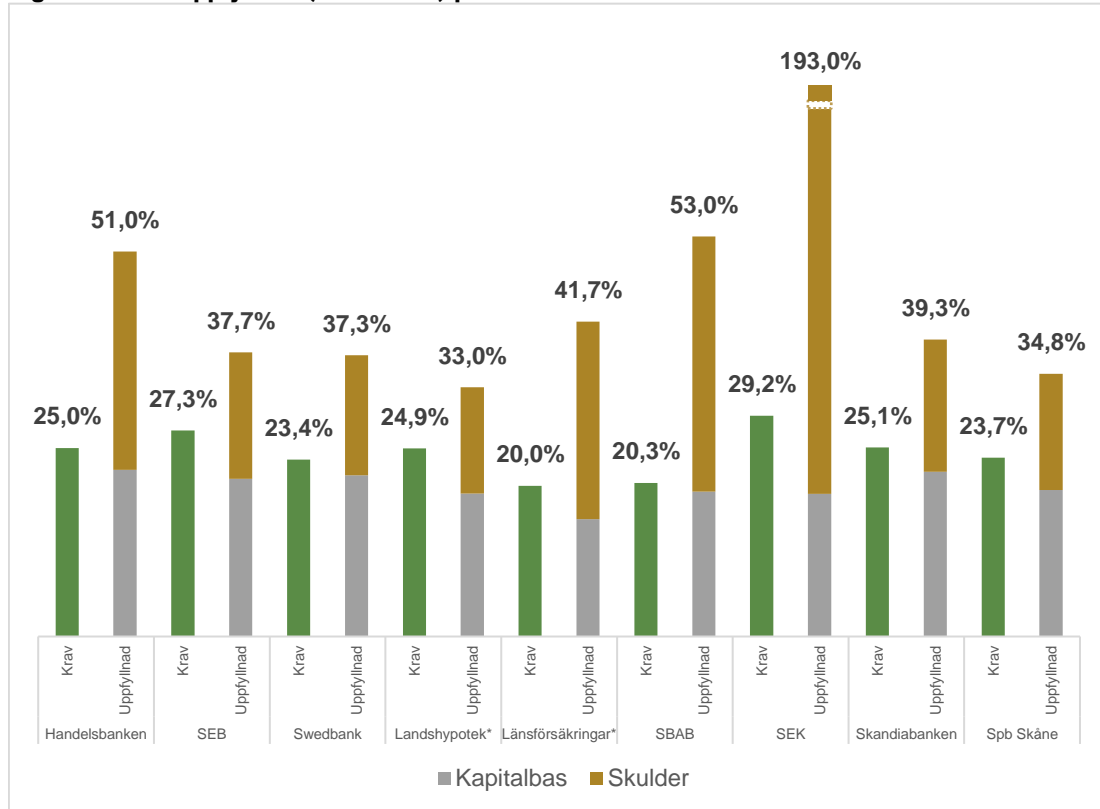
*Kapitalbasen skiljer sig från den kapitalbas som finns på gruppnivå för hela koncernen. Se informationsrutan på sida 8 och 9 för ytterligare information.

⁶ Se Riksgäldens pressmeddelande per 2018-12-19, <https://www.riksgalden.se/sv/press-och-publicerat/pressmeddelanden-och-nyheter/pressmeddelanden/2018/arlige-beslut-om-bankkrisplanering-faststallda/>

⁷ Den engelska termen är "total liabilities and own funds" - TLOF

I Figur 4 redovisas institutens uppfyllnad av MREL-kravet uttryckt som andel totalt riskvägt exponeringsbelopp (TREA). Uppfyllnaden redovisas i informationssyfte för att möjliggöra jämförelse med Finansinspektionens kapitalkrav.

Figur 4. MREL-uppfyllnad (% av TREA) per 2019-09-30

Anmärkning: Figuren anger MREL-krav samt uppfyllnad (totala MREL-resurser) för respektive institut i procent av TREA. Kravet och uppfyllnad är justerat utifrån TREA per 2019-09-30. MREL-uppfyllnaden är även uppdelad mellan institutens kapital respektive medräkningsbara skulder. MREL-kraven avser de krav på grupp nivå som ska uppfyllas av respektive institut. Kravet uttryckt i termer av TREA anges i informationssyfte.

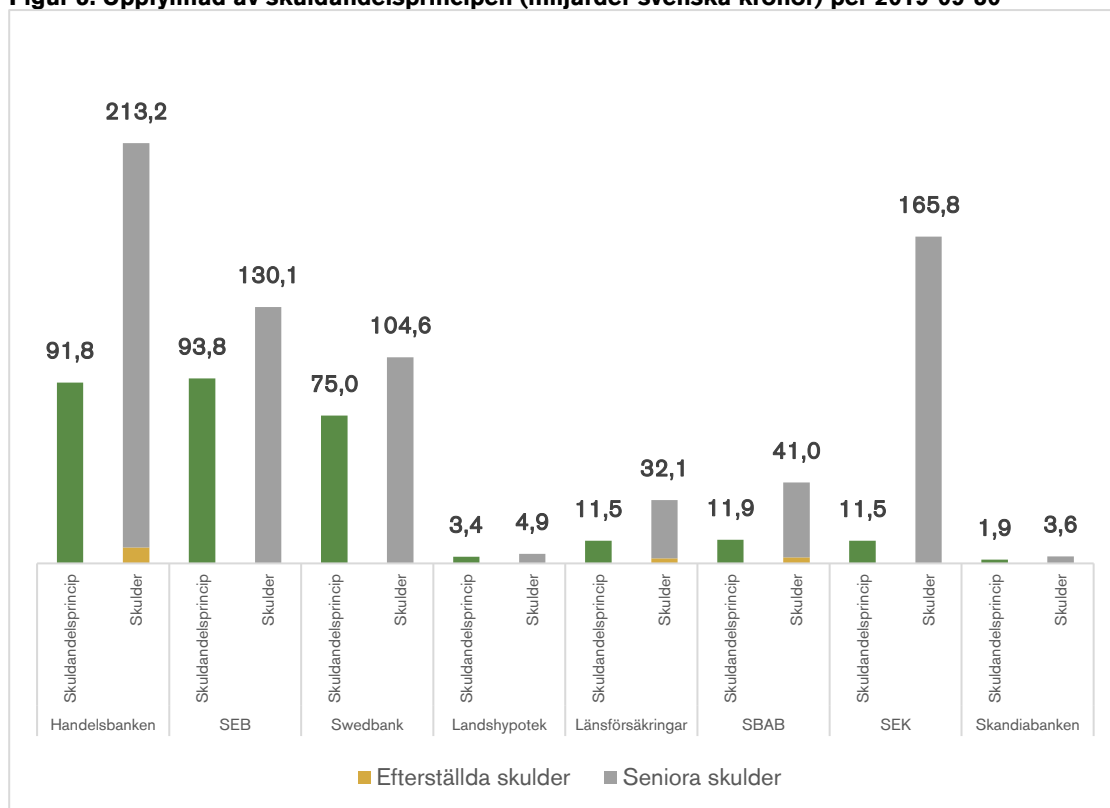
*Kapitalbasen skiljer sig från den kapitalbas som finns på grupp nivå för hela koncernen. Se informationsrutan på sida 8 och 9 för ytterligare information.

Skuldandelsprincip och effektivt krav

Riksgälden har fastslagit att en viss andel av MREL-kravet ska uppfyllas enbart med skulder (skuldandelsprincipen). Senast den 1 januari 2022 ska dessa skulder bestå av en särskild fordringsklass, så kallade efterställda skulder (efterställdhetsprincipen). Dessa principer beskrivs ytterligare i informationsrutan på sida 8 och 9.

Figur 5 redovisar institutens totala uppfyllnad av skuldandelsprincipen, uttryckt i miljarder kronor, samt hur mycket efterställda skulder respektive institut har emitterat.

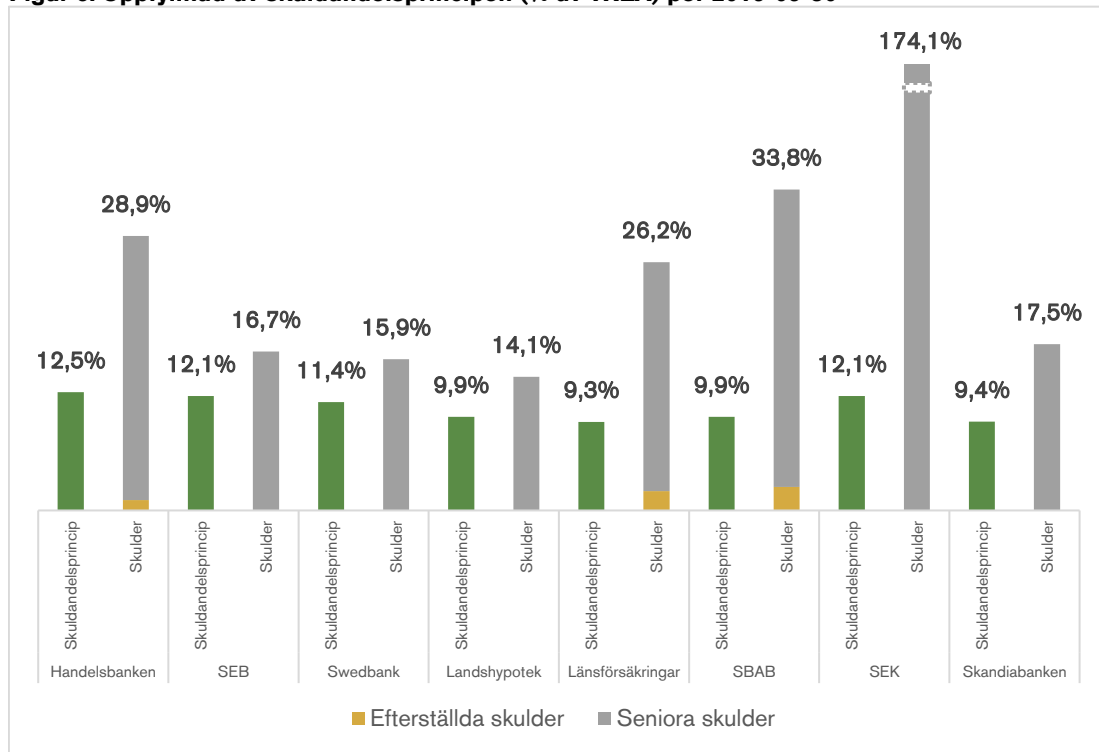
Figur 5. Uppfyllnad av skuldandelsprincipen (miljarder svenska kronor) per 2019-09-30

Anmärkning: Figuren anger skuldandelsprincipen, samt uppfyllnad (totala medräkningsbara skulder) för respektive institut. Uppfyllnaden är även uppdelad mellan andelen efterställda och seniora skulder. Skuldandelsprincipen motsvarar de av Finansinspektionen bedömda pelare 1- och pelare 2-kraven (nominella belopp). Sparbanken Skåne redovisas inte p.g.a. Finansinspektionen inte offentliggör pelare 2-krav för institutet. Riksgälden övervakar dock institutets uppfyllnad på samma sätt som för övriga systemviktiga institut.

Figur 6 redovisar institutens uppfyllnad av skuldandelsprincipen uttryckt som andel av totalt riskvägt exponeringsbelopp (TREA). Uppfyllnaden anges i informationssyfte för att möjliggöra jämförelse med Finansinspektionens kapitalkrav.

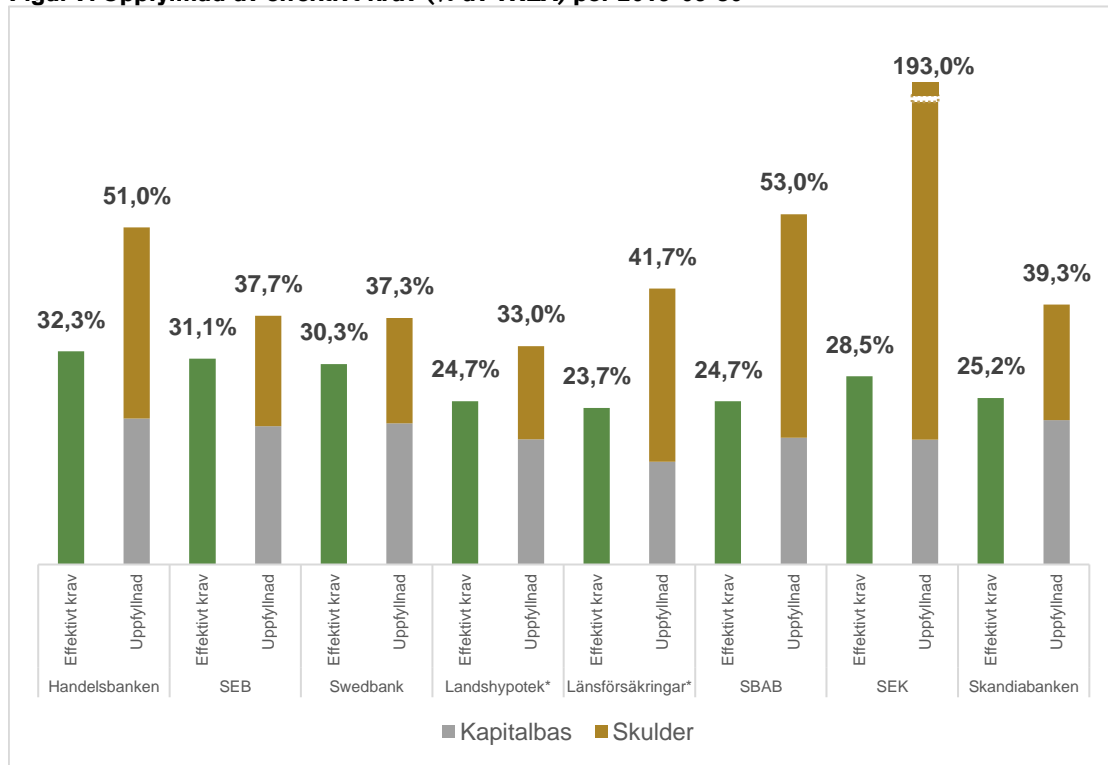
Figur 6. Uppfyllnad av skuldandelsprincipen (% av TREA) per 2019-09-30

Anmärkning: Figuren anger skuldandelsprincipen i procent av TREA, samt uppfyllnad (totala medräkningsbara skulder) för respektive institut. Uppfyllnaden är även uppdelad mellan andelen efterställda och seniora skulder. Skuldandelsprincipen motsvarar de av Finansinspektionen bedömda pelare 1- och pelare 2-kraven (nominellt belopp). Uppfyllnaden uttryckt i termer av TREA anges i informationssyfte. Sparbanken Skåne redovisas inte p.g.a. Finansinspektionen inte offentliggör pelare 2-krav för institutet. Riksgälden övervakar dock institutets uppfyllnad på samma sätt som för övriga systemviktiga institut.

Figur 7 redovisar institutens uppfyllnad av det totala kapitalkravet plus skuldandelsprincipen, det vill säga det *effektiva kravet*. För ytterligare beskrivning av det *effektiva kravet*, se informationsrutan på sida 8 och 9. Uppfyllnaden uttrycks som andel av totalt riskvägt exponeringsbelopp (TREA) och anges i informationssyfte för att möjliggöra jämförelse med Finansinspektionens kapitalkrav.

Figur 7. Uppfyllnad av effektivt krav (% av TREA) per 2019-09-30

Anmärkning: Figuren anger det *effektiva kravet* för respektive institut, vilket motsvarar institutens totala kapitalkrav bedömda av Finansinspektionen plus skuldandelsprincipen fastställd av Riksgälden. Kravet anges i relation till TREA. Uppfyllnaden är även uppdelad mellan institutens kapitalbas respektive medräkningsbara skulder. Uppfyllnaden redovisas i informationssyfte. Sparbanken Skåne redovisas inte p.g.a. Finansinspektionen inte offentliggör pelare 2-krav för institutet. Riksgälden övervakar dock institutets uppfyllnad på samma sätt som för övriga systemviktiga institut.

*Kapitalbasen skiljer sig från den kapitalbas som finns på gruppnivå för hela koncernen. Se informationsrutan på sida 8 och 9 för ytterligare information.

Beräkning och uppfyllnad av MREL

Syftet med MREL

För att resolution ska kunna genomföras måste de systemviktiga instituten ha en viss mängd eget kapital och skulder som går att skriva ner och konvertera till nytt kapital för att täcka förluster och återställa kapitalet i en kris. Därför beslutar Riksgälden om minimikravet på nedskrivningsbara skulder (MREL-kravet). Kravet fastställs på grupp- och individuell nivå.

MREL-kravet får uppfyllas med kapital och skulder som uppfyller vissa villkor, så kallade medräkningsbara skulder. Dessa skulder ska bland annat ha återstående löptid på minst ett år och får till exempel inte vara insättningar som täcks av insättningsgarantin, säkerställda eller hänförliga till derivat.^{8 9 10}

Kravet består av två delar

MREL-kravet behöver både kunna täcka de förluster som kan uppstå i ett instituts verksamhet, samt behovet av nytt kapital för att institutet ska kunna fortleva efter resolution. MREL-kravet består därför av ett förlustabsorberingsbelopp (FAB), som beräknas utifrån gällande minimikapitalkrav och så kallade pelare 2-krav (inklusive vissa tekniska justeringar av pelare 2-kravet).¹¹ Därefter beräknas ett återkapitaliseringsbelopp (ÅKB), som motsvarar de resurser som används i resolution för att återställa kapitalet. ÅKB beräknas också utifrån gällande minimikapitalkrav och pelare 2-krav, eftersom Riksgälden planerar för att hela den verksamhet som de systemviktiga instituten bedriver ska kunna fortgå efter resolution.

Principer för hur MREL ska uppfyllas

Utöver det beslutade MREL-kravet har Riksgälden fastställt ett antal principer för hur instituten ska uppfylla kravet. Dels ska kravet senast 2022 uppfyllas helt med efterställda instrument (efterställdhetsprincipen), dels ska instituten ha medräkningsbara skulder motsvarande minst återkapitaliseringsbeloppets storlek (skuldandelsprincipen). Efterställdhet innebär att skulderna skrivs ner eller konverteras efter kapitalet men före annan finansiering som exempelvis insättningar från storföretag eller bankobligationer.¹²

⁸ I resolution kan nedskrivning även ske av andra skulder som har samma prioritetsordning som medräkningsbara skulder (anm. detta innefattar inte garanterade insättningar eller säkerställda skulder) samt skulder som har kortare löptid än ett år, även om dessa formellt inte får användas till att uppfylla MREL-kravet. De uppsatta villkoren ökar sannolikheten att tillräckligt med nedskrivningsbara resurser finns tillgängliga t.ex. i ett fall där institutet inte kan finansiera sig på kapitalmarknaderna. Insättningar som omfattas av insättningsgarantin, dvs. insättningar från privatpersoner och företag till ett värde av upp till 950 000 kronor, är undantagna från nedskrivning. Skyddet för insättarna är därmed detsamma i resolution som vid en konkurs. Se ytterligare information på Riksgäldens hemsida (<https://www.riksgalden.se/sv/var-verksamhet/insattningssgarantin-och-investerarskyddet/>).

⁹ Villkoren framgår av 2 kap. 2 § lagen (2015:1016) om resolution (kvalificerad skuld) samt 2 kap. 2 § Riksgäldens föreskrifter (RGKFS 2015:2) om resolution (medräkningsbar kvalificerad skuld).

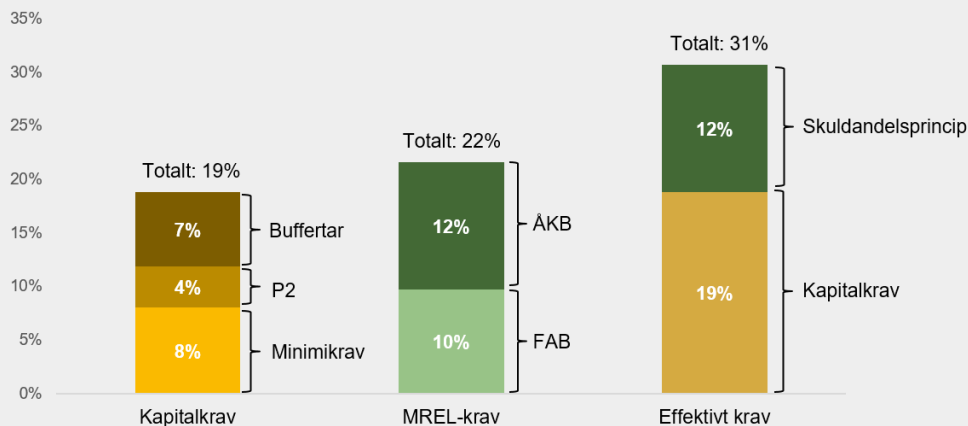
¹⁰ Beteckningarna *kvalificerad* samt *medräkningsbar* skuld kommer att justeras i svensk lagstiftning när det uppdaterade krishanteringsdirektivet ("BRRD2") har implementerats i svensk rätt.

¹¹ Riksgälden gör tekniska avdrag från pelare 2-kravet eftersom vissa komponenter motsvarar makroekonomiska risker som antas ha realiserats innan institutet försätts i resolution. Förlustabsorberingsbeloppet är därför i regel något lägre än återkapitaliseringsbeloppet, se figuren på sida 9.

¹² För mer information, se Riksgäldens promemoria Tillämpning av minimikravet på nedskrivningsbara skulder (https://www.riksgalden.se/globalassets/dokument_sve/om_riksgalden/finansiell-stabilitet/tillampning-av-minimikravet-pa-nedskrivningsbara-skulder.pdf).

Skuldandelsprincipen säkerställer att det finns tillräckligt med resurser i resolution för att återkapitalisera instituten och medför att det samlade behovet av kapital och medräkningsbara skulder som instituten möter är högre än MREL-kravet. Institutens *effektiva krav* blir därmed det totala kapitalkravet plus skuldandelsprincipen (se nedan illustration).

Illustration – effektivt krav för ett exempelinstitut (% av totalt riskvägt exponeringsbelopp)¹³

I illustrationen uppgår det totala kapitalkravet till 19% av totalt riskvägt exponeringsbelopp (vänster stapel), varav 8% minimikrav, 4% pelare-2 krav samt 7% buffertar. Förlustabsorberingsbeloppet motsvarar minimikrav samt pelare-2 krav, med vissa tekniska avdrag (beskrivet ovan). Återkapitaliseringsbeloppet motsvarar minimikrav och pelare 2-krav. MREL-kravet summerar därmed till 22% (mellersta stapeln). Skuldandelsprincipen innebär att bankerna måste ha skulder motsvarande återkapitaliseringsbeloppet. Institutets effektiva krav blir därmed kapitalkravet (att uppfylla med kapitalbas) plus återkapitaliseringsbeloppet (att uppfylla med medräkningsbar skuld), och summerar därmed till 31% (höger stapel).

MREL-uppfyllnad för grupper

En resolutionsgrupp utgörs av de bolag inom en koncern som kommer att hanteras sammanhållet i resolution. MREL-kravet på gruppnivå motsvarar därför det samlade förlustabsorberings- och återkapitaliseringsbehov som finns för hela gruppen. Inom varje grupp är det enbart ett institut, resolutionsenheten, som försätts i resolution. Vilken enhet som är resolutionsenhet bestäms i Riksgälden resolutionsstrategi för gruppen. För uppfyllnad av MREL-kravet på gruppnivå får hela resolutionsgruppens kapitalbas tillgodoräknas, men enbart de medräkningsbara skulder som givits ut av resolutionsenheten.

För majoriteten av de nio systemviktiga instituten sammanfaller resolutionsgruppen med den gruppnivå som Finansinspektionen redovisar i publiceringen *De svenska bankernas kapitalkrav*. Undantagen är Landshypotek och Länsförsäkringar där resolutionsenheten är ett annat institut än moderbolaget i gruppen (i båda fall är moderbolaget ett holdingbolag). I den kapitalbas som i dessa fall medräknas i MREL-uppfyllnad på gruppnivå ingår därför inte kapitalet i moderbolaget.

¹³ I illustrationen visas en sammanvägning av de krav som gällde för Handelsbanken, SEB och Swedbank per 2018-12-31.

Tabellbilaga

Tabell 1 sammanfattar institutens uppfyllnad av MREL-kravet och skuldandelsprincipen utifrån ovan presenterade figurer.

Tabell 1. Sammanställd data per 2019-09-30

Institut	MREL-krav	MREL-resurser			MREL-krav	MREL-resurser			Skuldandels-princip		Skulder			
		% av TLOF				% av TREA				SEK miljarder				
		Totalt	Varav kapitalbas	Varav skulder			Totalt	Varav kapitalbas	Varav skulder		Totalt	Varav seniora	Varav efterställda	
Handelsbanken	6,2%	12,6%	5,5%	7,1%	25,0%	51,0%	22,1%	28,9%	91,8	213,2	205,2	8,0		
SEB	8,0%	11,1%	6,1%	4,9%	27,3%	37,7%	20,9%	16,7%	93,8	130,1	130,1	0,0		
Swedbank	6,8%	10,9%	6,2%	4,6%	23,4%	37,3%	21,3%	15,9%	75,0	104,6	104,6	0,0		
Landshypotek*	10,1%	13,4%	7,7%	5,7%	24,9%	33,0%	18,9%	14,1%	3,4	4,9	4,9	0,0		
Länsförsäkringar*	6,3%	13,2%	4,9%	8,3%	20,0%	41,7%	15,6%	26,2%	11,5	32,1	29,6	2,5		
SEK	8,3%	54,6%	5,4%	49,3%	29,2%	193,0%	18,9%	174,1%	11,5	165,8	165,8	0,0		
SBAB	5,1%	13,3%	4,8%	8,5%	20,3%	53,0%	19,2%	33,8%	11,9	41,0	38,0	3,0		
Skandiabanken	6,5%	10,2%	5,7%	4,6%	25,1%	39,3%	21,8%	17,5%	1,9	3,6	3,6	0,0		
Sparbanken Skåne	9,4%	13,8%	7,7%	6,1%	23,7%	34,8%	19,4%	15,4%	-	4,8	4,8	0,0		

Anmärkning: Figuren anger MREL-krav samt uppfyllnad (totala MREL-resurser) för respektive institut. MREL-uppfyllnaden är även uppdelad mellan institutens kapital respektive medräkningsbara skulder. MREL-kraven avser det gruppkrav som ska uppfyllas av respektive institut. Kravet uttryckt i termer av TREA anges i informationssyfte. Uppfyllnaden av skuldandelsprincipen är uppdelad mellan andelen efterställda och seniora skulder. Skuldandelsprincipen motsvarar de av Finansinspektionen bedömda pelare 1- och pelare 2-kraven (nominella belopp).

*Kapitalbasen skiljer sig från den kapitalbas som finns på gruppnivå för hela koncernen. Se informationsrutan på sida 7 och 8 för ytterligare information.

Riksgälden arbetar för att statens finanser hanteras effektivt och att det finansiella systemet är stabilt. Riksgälden spelar därmed en viktig roll både på finansmarknaden och i samhällsekonomin.

Besöksadress: Olof Palmes gata 17 | Postadress: 103 74 Stockholm | Telefon: 08 613 45 00
E-post: riksgalden@riksgalden.se | Webb: riksgalden.se